

25 M 97

25 M 97
Gewijzigd

gewijzigd / AAN GEPAST

Motie (Reglement van Orde, artikel 33) in Provinciale Staten op 16 april 2025

Motie: Pilot “Een vakkundig gevoede Gelderse landbouwbodembiodiversiteit geeft voedselzekerheid!”

Provinciale Staten van Gelderland, in vergadering bijeen op 12 november 2025,

gehoord de beraadslagingen,

constaterende dat:

- De huidige regelgeving de gebruiksruimte voor dierlijke mest beperkt, waardoor agrariërs genoodzaakt zijn kunstmest te gebruiken;
- Het gebruik van dierlijke mest de natuurlijke bodemvruchtbaarheid stimuleert en past binnen een circulaire landbouw;
- De overheid vaker gebruik maakt van alternatieven, zoals de vrijstelling voor de “Vruchtbare Kringloop Achterhoek”, het bovengronds uitrijden van mest, waarbij al ruimte is gecreëerd voor pilots met alternatieve bemestingsmethoden;
- Uit het onderzoeksrapport van H. de Boer² blijkt dat de uitspoeling van stikstof uit dierlijke mest beduidend lager is dan van stikstof uit kunstmest;
- Dat een landbouwbodem een zeer grote hoeveelheid biomassa in de humuslaag bevat³. Deze biodiversiteit van microflora zoals; bacteriën, schimmels, wormen, insecten en kleine gewervelde dieren volgens de Europese natuurherstelwet ook gevoed dienen te worden om verslechtering van de biodiversiteit te voorkomen. In dierlijke mest ook een microflora aanwezig is dat goed past bij het microbiom van de landbouwbodem. Als resultante behouden we de biodiversiteit in de bodem op niveau en wordt tevens de waterretentiecapaciteit vergroot. Biodiversiteit een belangrijk speerpunt is in de omgevingsvisie naast de beleidslijn Water en Bodem sturend;
- Minister van Weel heeft aangegeven dat voedselzekerheid de hoogste prioriteit geniet bij de opschaling naar een oorlogseconomie. Een gezonde goed gevoede bodem deze voedselzekerheid waarborgt;
- De eurocommissaris Hanssen Nederland ook wees op de risico's die ons land nu loopt op het gebied van voedselzekerheid;
- Op 23 juli 2025 de Richtlijn bodemmonitoring is aangenomen in het Europees Parlement⁴;
- Het rapport van de SLN “Crisis om stikstof: een filosofisch en ook een democratisch probleem” aangeeft dat het microbiom voorkomt dat de plant overmatig de depositiestikstof kan gebruiken. Dit vermogen is evolutionair verworven om de stabiele relatie tussen planten en bodem microbiom in stand te houden. Zo wordt de benodigde toevoer van essentiële voedingsstoffen zowel uit de eigen fotosynthese als via het microbiom zeker gesteld en wat stikstof betreft zo gereguleerd dat direct opneembare stikstof rond de wortels schaars is⁵.

overwegende dat:

- Een pilot onder agrariërs waarbij zij de bestaande gebruiksruimte kunstmest mogen benutten voor dierlijke mest, om zodoende minder kunstmest te gebruiken en een de bodem duurzamer te beheren en te voeden volgens de richtlijn en voor een gezond bodem microbiom;
- Deze pilot betrekking heeft op alle Gelderse landbouwgrond waarvan de eigenaar is gevestigd in onze provincie, met uitzondering van gronden met beperkingen nabij Natura 2000 gebieden, conform de huidige derogatieregels;
- De hoeveelheid stikstof (N) die de agrariër binnen deze pilot invult, aan de agrariër zelf is binnen de vastgestelde wettelijke gebruiksruimte;

- Een minimale looptijd van drie jaar noodzakelijk is om de effecten goed te kunnen monitoren;
- Provinciale inzet nodig is om deze pilot in samenwerking met het ministerie van LVVN mogelijk te maken;

Roepen GS op:

- Urgent in overleg te treden met LVVN om een pilot op te starten, waarin landbouwers binnen de bestaande gebruiksruimte kunstmest te mogen inwisselen voor dierlijke mest;
- Deze pilot bij LVVN te laten accorderen als uitzondering op de meststoffenwet;
- In de gesprekken met LVVN ook te bespreken welke mogelijkheden er zijn om rekening te houden met de gebruiksruimte en gewasbehoefte van de deelnemende agrariërs;
- De staten tijdig te informeren over de voortgang en resultaten van dit proces;

en gaan over tot de orde van de dag.

Dave te Woerd

BBB

Referenties

¹ <https://vruchtbarekringloopoost.nl/overzicht/projecten/>

² Nitraatuitspoeling uit gemaaid grasland op uitspoelingsgevoelige zandgrond, Effecten van strooien van zeoliet en vervanging van kunstmest KAS door rundveedrijfmest, Wageningen Livestock Research en Onderzoekcentrum B-WARE, november 2022 H. de Boer

³ Carl Koch, Eurolab Kochbodentechniek

⁴ Richtlijn bodemmonitoring 23 juli 2025 aangenomen in Brussel

⁵ <https://samenlevinglandbouwnatuur.nl/crisis-om-stikstof-een-filosofisch-en-ook-een-democratisch-probleem/>